

Jaroslav Valečka

Malíř Jaroslav Valečka se narodil 27. října 1972 v Praze. Po absolvování ZUŠ v Praze na Santošce u akademického malíře Vlastimila Šika (1987-1991) pokračoval v letech 1991-1998 na AVU v Praze (atelier malby prof. Sopka a atelier plastiky prof. Hendrycha) ve studiích, která si obohatil zkušenostmi ze zahraničí: 1994 Vestlandes Kunstakademi, Bergen, Norsko, 1995 Staatliche Kunstakademie Karlsruhe, Německo a 1996 Royal academy Rotterdam, Nizozemí.

Autor je zakládajícím členem české „větve“ mezinárodního hnutí The Stuckists hájícího pozice klasické malby před agresivním nástupem konceptuálního umění. Je jedním z našich nejzajímavějších a nejnadanějších malířů mladší generace. Jeho tvorba je charakteristická svou snahou zachytit baladistické výjevy z drsné krajiny Lužických hor. Kromě krajinných motivů do který často klade lidskou stafáž se věnuje také čistě figurativním námětům plným magie a syrové atmosféry inspirovaným dílem Edvarda Muncha.

Věnuje se kresbě, malbě a grafice. Vystavuje samostatně i na kolektivních výstavách. Autor je zastoupen v mnoha soukromých i veřejných sbírkách v ČR i v zahraničí.

Žije a pracuje v Praze a v severních Čechách.

Tak daleko, tak blízko

Vyjádrěno suchou odbornou rétorikou je doménou absolventa Sopkova ateliéru na pražské akademii Jaroslava Valečky především krajinomalba a figurace, ale tím jakoby se neřeklo nic, protože jestli tento autor něčím doopravdy je, tedy vypravěčem příběhů. Především v tomto ohledu patří k tomu nejlepšímu, co dnešní česká malba nabízí. Valečka není formálním experimentátorem, je věrný své poloze a dokáže ji dokonale využít. Tím, že se nevzdaluje tradici, nerezignoval ani na obsah, neztrácí sdělnost a schopnost výkladu. Přesto se jeho obrazy neutápějí v minulosti. I když evokují polozapomenuté lidové rituály, které u moderního člověka budí nejistotu, vycházejí z reality, se kterou se každý setkává i dnes. Jejich ne/skutečnost vyplývá především z toho, že jsou zasazené do podivného bezčasí pod munchovskými expresivními barevnými nebe a volné přírody, která se pro městského člověka pomalu ale jistě stává nevyzpytatelným prostorem.

Valečkovy obrazy přitahují pozornost z mnoha důvodů. Jsou plné fascinující všední krutosti, opuštěnosti a pološera, ale také podivné – vtahující a zároveň zbraňující distance, jež hraje u tohoto autora, který se proslavil především výjevy zarámovanými krajinou sudetské vykořeněnosti, asi důležitější roli, než se může na první pohled zdát. Její ambivalence je často dána už samotným charakterem terénu rozloženého do mnoha plánů.

Podstatou Valečkových pláten je cesta do nitra obrazu. Přestože jedna každá malba funguje sama za sebe, především v tomto smyslu mají logiku i jako celek. Bránou do jeho světa by se dalo nazvat plátno s názvem Kometta. Symbol naděje v lepší příští na noční obloze, přehled-

ná z výšky viděná krajina a namalovaný nehmotný stín, který čeká na „své tělo před obrazem“. Položit se do něj a „vstoupit“ může každý divák.

I když se zdá být příroda na plátně téměř ochočená a snadno dostupná, opak je pravdou. Pevnou zem od člověka téměř vždy odděluje propastný prostor nebo širá vodní hladina. Ocasatá hvězda se změnila ve světla někde na obzoru. Také ta vypadají jako lehko dosažitelný cíl, ale teprve, když je jiné obrazy přiblíží, je patrné, že se nacházejí na nepřístupných ostrovech nebo v temném lese. S každým dalším obrazovým krokem se otevírá pohled na „details“, které byly předtím skryté – lesní mýtiny, opuštěné vesnice, shluky polorozbořených stavení, do sebe schoulené statky nebo uzamčené domy z červených cihel. Mezi nimi se pak nacházejí semknuté průvody lidí - spíš smeček než rodin, jejichž obličej bez výrazu jsou z dálky stejné jako smrtka, kterou někdy vynášejí. Ten, kdo se dostane úplně nejbliž, uvidí zkravená a poházená těla domácích zvířat nebo podivné masopustní maškary, hlavy napůl zvířecí, napůl lidské. Také světla se často z představy bezpečného zázemí změni v bludné hřbitovní svíce, osaměle planoucí okna podivínů nebo nemohoucích, vysoko šlehající ohně založené žhářů nebo stravující hranice. Nakonec nic není takové, jak vypadalo. Idyla se mezi přízračně dlouhými stíny nekoná.

Valečkova plátna, jakkoli jsou často krutá a bezútěšná, vládnu zvláštním kouzlem. Snad proto, že vytvářejí precizní obraz světa kolem i uvnitř nás samých. Je na co se dívat i o čem přemýšlet.

Radek Wohlmuht

(text vychází z článku psaného pro časopis Týden)

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Galerie Magna, Bieblova 3, 702 00 Ostrava / výstava potrvá od 24.8. do 28.9.2011

Tento projekt je realizován za finanční podpory statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz

Na balkoně, 2009, olej na plátně, 146 x 152 cm